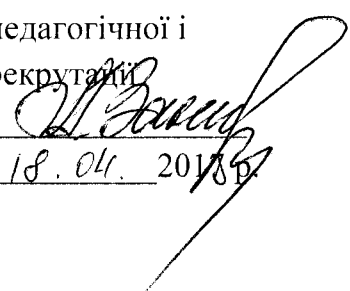
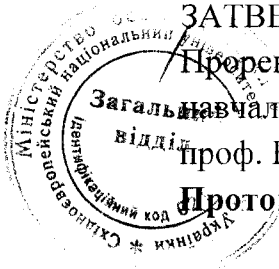

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра загальної і соціальної психології та соціології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.
Протокол № 7 від 18.04.2018 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
СІМЕЙНА ПСИХОТЕРАПІЯ

підготовки магістра
спеціальності 053 «Психологія»
освітньої програми «Клінічна психологія»

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Сімейна психотерапія» підготовки магістра, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», за освітньою програмою «Клінічна психологія»

Розробник: Мітлош А.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної і соціальної психології та соціології

Рецензент: Вічалковська Н.К. кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогічної та вікової психології

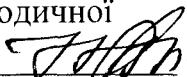
Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри загальної і соціальної психології та соціології

протокол № 3 від 2 жовтня 2017 р.

Завідувач кафедри: (Засекіна Л.В.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету психології та соціології

протокол № ____ від _____ 201_ р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Іванашко О.Є.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Протокол № __ від _____ 2017 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни для студентів денної форми спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Клінічна психологія» навчання подана у таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Клінічна психологія» Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання – <u>VI рік</u>
		Семестр – <u>11- ий</u>
		Лекції – <u>18 год.</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) – <u>16 год.</u> Лабораторні – <u>16 год.</u> Індивідуальні – <u>0 год.</u>
		Самостійна робота – <u>62 год.</u>
		Консультації – <u>8 год.</u>
		Форма контролю: екзамен

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 053 – Психологія «Клінічна психологія» Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання – <u>VII рік</u>
		Семестр – <u>13- ий</u>
		Лекції – <u>12 год.</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) – <u>10 год.</u> Лабораторні – <u>10 год.</u> Індивідуальні – <u>0 год.</u>
		Самостійна робота – <u>74 год.</u>
		Консультації – <u>14 год.</u>
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Вивчення навчальної дисципліни «Сімейна психотерапія» зосереджене на питанні перетворення відносин між членами сім'ї як системи за допомогою психотерапевтичних і психокорекційних методів, подолання негативної психологічної симптоматики і підвищення функціональності сімейної системи.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення курсу пов'язані зі знаннями, які студенти отримали при вивченні таких дисциплін, як «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Сімейна психологія», «Соціальна психологія» «Психодіагностика», «Експериментальна психологія», «Психотерапія», «Психологічне консультування».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Соціально-психологічна модель сімейних відносин.
2. Основи сімейної психотерапії та консультування.

Метою навчальної дисципліни «сімейна психотерапія» є підготовка фахівців, що володіють знаннями і вміннями модифікації відносин між членами сім'ї як системи за допомогою психотерапевтичних та психокорекційних методів в обсязі, який є необхідним для того, щоб:

- відновити функціональну єдність сім'ї;
- нормалізувати відносини і психічне здоров'я членів сім'ї.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів із таких питань:

- чиники порушень у сімейних стосунках;
- основні етапи сімейної психотерапії;
- особливості роботи психотерапевта з недостатнім функціонуванням сім'ї як системи взаємопов'язаних ролей, низькою продуктивністю спільної діяльності, наявністю великої кількості невирішених проблем і явних чи прихованих конфліктів;
- особливості спільної психотерапії дитини і батьків.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- постановка сімейного діагнозу, в якому узагальнюються психопатологічні, особистісні та соціально-психологічні особливості досліджуваної сім'ї;
- методи та етапи роботи психотерапевта з сім'єю;
- проведення спільної психотерапії дитини і батьків;
- технології закріплення нових способів [спілкування](#) в родині, руйнування сімейних [стереотипів](#).

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання спеціальності 053 «Психологія» за освітньою програмою «Клінічна психологія» представлений у таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Лаб.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціально-психологічна модель сімейних відносин						

Тема 1. Соціально-психологічна модель сімейних відносин.		2	2	2	10	-
Тема 2-3. Формування подружньої пари. Кризові ситуації в сім'ї.		4	2	2	10	-
Тема 4. Адаптація і сумісність подружжя у сім'ї.		2	2	2	10	2
Разом за змістовим модулем 1		8	6	6	30	2
Змістовий модуль 2. Основи сімейної психотерапії та консультування						
Тема 5-6. Основні психологічні моделі подружніх та батьківсько-дитячих взаємин.		4	2	4	8	2
Тема 7-8. Специфіка, стадії та моделі сімейної психотерапії.		4	6	4	14	2
Тема 9. Сімейне та дошлюбне консультування.		2	2	2	10	2
Разом за змістовим модулем 2		10	10	10	32	6
Усього годин	120	18	16	16	62	8

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Лаб.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Соціально-психологічна модель сімейних відносин						
Тема 1. Соціально-психологічна модель сімейних відносин.		2	2	2	10	2
Тема 2-3. Формування подружньої пари. Кризові ситуації в сім'ї.		2	2	2	10	2
Тема 4. Адаптація і сумісність подружжя у сім'ї.		2	-	-	10	2
Разом за змістовим модулем 1		6	4	4	30	6
Змістовий модуль 2. Основи сімейної психотерапії та консультування						
Тема 5-6. Основні психологічні моделі подружніх та батьківсько-дитячих взаємин.		2	2	2	12	2
Тема 7-8. Специфіка, стадії та моделі сімейної психотерапії.		2	2	2	14	2
Тема 9. Сімейне та дошлюбне консультування.		2	2	2	18	2
Разом за змістовим модулем 2		6	6	6	44	6
Усього годин	120	12	10	10	74	12

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Соціально-психологічна модель сімейних відносин

1. Функції сім'ї. Структура сім'ї.
2. Етапи життєвого циклу сім'ї.
3. Молода сім'я. Фактори, що можуть ускладнити початкову фазу розвитку сім'ї.
4. Сім'я дитини переддошкільного / дошкільного віку.
5. Сім'я школяра.
6. Сім'я підлітка.
7. Сім'я як «стартовий майданчик» для дитини.
8. Життя подружжя «віч-на-віч».
9. Особливості повторного шлюбу.
10. Кризи розвитку сім'ї.
11. Дисфункціональна сім'я. Родина як джерело психічної травми.
12. Почуття провини, пов'язане з сім'єю.
13. Уявлення членів сім'ї щодо своєї сім'ї. Внутрішня картина сім'ї. Сімейні сценарії.
14. Поведінкові тренінги для батьків, подружжя.

15. Психологічний зміст стійкості сімейних відносин. Сімейні протиріччя та їх вирішення як механізм інтеграції сім'ї.
16. Сімейні фактори, що затруднюють процес вирішення сімейних проблем.
17. Порушення міжособистої комунікації в сім'ї
18. Порушення структурно рольового аспекту життєдіяльності сім'ї.
19. Поняття сексуальної дисгармонії пари. Напрямки подружньої психотерапії сексуальних дисгармоній.
20. Особливості сімей з психічно хворим. Зниження соціального статусу сім'ї.
21. Методи вивчення сім'ї.

Змістовий модуль 2. Основи сімейної психотерапії та консультування

1. Історія виникнення, розвитку та сучасний стан сімейної психотерапії.
2. Моделі сімейної психотерапії.
3. Основні поняття сімейної психотерапії.
4. Проблеми та специфіка проведення сімейної психотерапії у вітчизняній практиці.
5. Класифікація підходів та напрямків сучасної сімейної психотерапії.
6. Системна психотерапія.
7. Структурна сімейна психотерапія.
8. Стратегічна сімейна психотерапія.
9. Парадоксальна сімейна психотерапія.
10. Трансгенераційна сімейна терапія. Теорія систем М. Боуена.
11. Сімейна поведінкова психотерапія
12. Комунікативна сімейна психотерапія
13. Комунікативна сімейна психотерапія. Концепція „подвійного зв'язку” за Г. Бейтсоном.
14. Особливості проведення подружньої психотерапії.
15. Подружня психотерапія ситуації зради.
16. Подружня психотерапія розлучення.
17. Дошлюбне консультування.
18. Подружня психотерапія сексуальних дисгармоній.
19. Психодинамічний підхід до психотерапії сексуальних дисгармоній.
20. Сімейна психотерапія алкоголізму.

6. ФОРМА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ) – немає.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дисципліна складається з двох змістових модулів (табл. 3). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. модульні контрольні роботи (дві по 30 балів кожна).

Таблиця 3.

Поточний контроль (мах = 40 балів)				Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1				Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 2	
Т 1-4	Лаб 1-3	Т 5-9	Лаб 4-8	30	30	100
10	10	10	10			

Шкала оцінювання

Таблиця 6.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бєро М. П. Организация психотерапевтической помощи в условиях дневного стационара «системной семейной психотерапии» в системе развития высокоспециализированной психотерапевтической, медико-психологической и психоневрологической помощи населению Донецкой области (Опыт и стратегия развития высокоспециализированной психотерапевтической, медико-психологической и психоневрологической помощи) [Электронный ресурс] / М. П. Бєро, В. В. Волобуєв // Архів психіатрії. - 2011. - Т. 17, № 4. - С. 10-13. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apsuh_2011_17_4_4 (дата обращения: 17.04.18). – Название с экрана.
2. Бойко Г. Основні положення теорії Берта Хеллінгера та особливості застосування сімейних системних розстановок / Г. Бойко, Л. М. Гридковець // Вісник : [збірник] / Київ. ін-т бізнесу і технологій ; [відповід. за вип. Р. О. Язиніна]. - Київ, 2016. - Вип. 3 (31). - С. 3-9. - Бібліогр.: с. 8-9.
3. Братасюк Н. М. Системний інтегративний підхід у роботі з вагітними парами на етапі підготовки до пологів [Електронний ресурс] / Н. М. Братасюк, У. В. Волошина, О. О. Корчинська // Україна. Здоров'я нації : наук.-практ. вид. / Укр. ін-т стратег. дослідж. МОЗ України. – Київ, 2015. - № 4. - С. 123-129. - Режим доступу:

- http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2015_4_26 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
4. Вербовий П. П. Зміст і ефективність заходів психокорекції порушення життєдіяльності сім'ї при безплідді у чоловіка [Електронний ресурс] / П. П. Вербовий // Медична психологія : наук.-практ. журн. / Харків. мед. акад. післядиплом. освіти, Харків мед. т-во. – Харків, 2014. - Т. 9, № 3. - С. 94-97. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mpsl_2014_9_3_21 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
 5. Гаркавенко Н. Психологічна допомога сім'ям: розвиток і сучасний стан [Електронний ресурс] / Н. Гаркавенко // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. / Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2011. - Вип. 16(2). - С. 191-202. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpfsp_2011_16\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpfsp_2011_16(2)_25) (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
 6. Грищук М. М. Особливості становлення психолого-психотерапевтичної допомоги невротизованим дітям у контексті їхніх сімейних взаємин [Електронний ресурс] / М. М. Грищук // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Серія: Психологія і педагогіка. – Острог, 2011. - Вип. 17. - С. 66-71. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoapp_2011_17_10 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
 7. Грищук М. М. Теоретико-методологічні засади системної сімейної психотерапії [Електронний ресурс] / М. М. Грищук // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Серія: Психологія і педагогіка. – Острог, 2011. - Вип. 18. - С. 35-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoapp_2011_18_7 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
 8. Дмитренко-Карабін Х. Чоловік і Жінка в дзеркалі стосунків (ресурсно-орієнтоване психотерапевтичне консультування) / Х. Дмитренко-Карабін // Позитум Україна. - 2011. - № 4. - С. 83-92. - Бібліогр.: 6 назв.
 9. Дорожко І. Стилі родинного виховання та їх корекція у психотерапевтичних практиках / І. Дорожко // Психологія професійної безпеки: технології конструктивного самозбереження особистості : колект. монографія / М-во освіти та науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; [кол. авт.: О. В. Лазорко та ін.]. - Луцьк, 2015. - С. 493-510. - Бібліогр.: 16 назв.
 10. Євсєєва Л. І. Поняття «проблеми» сім'ї. Стабілізуючий фактор «проблеми» комунікацій сім'ї, можливості психотерапії / Л. І. Євсєєва // Вісник : [збірник] / Київ. ін-т бізнесу і технологій ; [відп. за вип. Р. О. Язиніна]. - Київ, 2016. - Вип. 2 (30). - С. 80-81. - Бібліогр.: 6 назв.
 11. Іващенко А. С. Психологічні чинники міжособистісних стосунків у молодих сім'ях з різним типом подружньої взаємодії : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05 / Іващенко А. С. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2013. - 20 с.

- 12.Іващенко А. С. Теоретичний аналіз проблеми надання психологічної допомоги сім'ям та особливості роботи сімейного консультанта [Електронний ресурс] / А. С. Іващенко // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т соціології, Ф-т психології. – Київ, 2011. - Вип. 12. - С. 142-146. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apspp_2011_12_32 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
- 13.Калинич Л. В. Соціально-психологічні чинники попередження подружніх конфліктів : автореф. дис. ... канд. психолог. наук : 19.00.05 / Калинич Л. В. ; Ін-т психології ім. Г. С. Костюк НАПН України. - Київ, 2013. - 20 с.
- 14.Каліна Н. Ф. Психотерапія : підручник : [для студентів ВНЗ] / Н. Ф. Каліна ; М-во освіти і науки України. - Київ : Академвидав, 2010. - 280 с.
- 15.Карпенко Є. В. Методи сучасної психотерапії : навч. посіб. / Є. В. Карпенко ; Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. - Львів; Дрогобич : Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка, 2015. - 120 с.
- 16.Корнілова В. В. Психокорекційна програма поліпшення емоційної атмосфери у сім'ї (для батьків дітей дошкільного віку) / В. В. Корнілова // Практ. психологія та соц. робота. - 2012. - № 5. - С. 22-34. - Бібліогр.: с. 33-34.
- 17.Креймер Д. Психологічні засади травматерапії сімей учасників бойових дій / Д. Креймер, О. Запорожець // Вісник : [збірник] / Київ. ін-т бізнесу і технологій ; [відп. за вип. Р. О. Язиніна]. - Київ, 2016. - Вип. 3 (31). - С. 43-47. - Бібліогр.: с. 46-47.
- 18.Куфтяк Е. В. Совладающее поведение супружеской пары: динамика и структура / Е. В. Куфтяк // Психол. журн. - 2010. - Т. 31, № 3. - С. 17-24. - Библиогр.: с. 23-24.
- 19.Куфтяк Е. В. Совладающее с трудностями поведение в семье / Е. В. Куфтяк // Практ. психологія та соц. робота. - 2011. - № 2. - С. 36-44. - Библиогр.: 35 назв
- 20.Маркова М. В. Загальний погляд на проблему формування та функціонування сім'ї [Електронний ресурс] / М. В. Маркова, Т. Г. Ветрила // Український вісник психоневрології. - 2009. - Т. 17, вип. 1. - С. 89-92. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uvp_2009_17_1_24 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
- 21.Мушкевич М. І. Основи психотерапії [Електронний ресурс] : навч. посіб. / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Вид. 3-є. - Електрон. текст. дані. - Луцьк : Вежа-Друк, 2017. - Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/13447>. - Назва з титул. екрана.- Електрон. версія друк. вид.-Дата звернення: 15.12.17.
- 22.Мушкевич М. І. Психолого-педагогічні підходи до роботи із сім'єю, яка має проблемну дитину / М. І. Мушкевич // Психологічні перспективи / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ін-т соц. та політ. психології ;

- [редкол.: Л. Засекіна (голов. ред.) та ін.]. - Луцьк, 2011. - Вип. 18. - С. 195-204. - Бібліогр.: с. 203-204.
23. Осьодло В. Проблема сиблінгових стосунків у психології сім'ї: впорядкування наукового дискурсу [Електронний ресурс] / В. Осьодло. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Психологія. електрон. наук. фах. вид. / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький, 2017. - Вип. 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpn_2017_1_8 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з
24. Пашкова Н. Психологічна допомога особам, що пережили розлучення / Н. Пашкова // Вісник / [редкол.: В. В. Пастухва та ін.]. - Київ, 2010. - Вип. 3 (13). - С. 167-168. - Бібліогр.: 3 назви.
25. Посвістак О. А. Аналіз внеску представників системної сімейної психотерапії у становлення психології сім'ї як наукової галузі [Електронний ресурс] / О. А. Посвістак // Правничий вісник Університету «КРОК» : зб. наук. пр. / Вищ. навч. закл. "Університет економіки та права «КРОК»". – Київ, 2016. – Вип. 22. – С. 179–183. – Режим доступу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/4822> (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
26. Посвістак О. А. Теоретичні основи експерієнціального підходу до сімейної психотерапії та його внесок у становлення психології сім'ї як наукової галузі [Електронний ресурс] / О. А. Посвістак // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. – Херсон, 2015. - Вип. 6. - С. 164-168. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkhp_2015_6_29 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
27. Посвістак О. А. Теоретико-методологічні основи психології сім'ї як галузі наукових знань [Електронний ресурс] / О. А. Посвістак // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. – Херсон, 2015. - Вип. 5. - С. 157-162. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkhp_2015_5_32 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
28. Посвістак О. А. Функціональний підхід до вивчення психології сім'ї [Електронний ресурс] / О. А. Посвістак // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Психологія : електрон. наук. фах. вид. / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Богдана Хмельницького. – Хмельницький, 2015. - Вип. 2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpn_2015_2 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
29. Рагімова З. Програма вивчення сім'ї / З. Рагімова, Л. Юріна // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. - 2011. - № 4. - С. 74-76.
30. Романова И. В. Психосоциальная реабилитация, психокоррекция и психотерапия лиц, пострадавших от гендерно обусловленного насилия

- [Электронный ресурс] / И. В. Романова // Чоловіче здоров'я, гендерна та психосоматична медицина. - 2016. - № 2. - С. 54-57. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mhgpsmuj_2016_2_12 (дата обращения: 17.04.18). – Название с экрана.
31. Смолинская О. В. Опросник на выявление полоролевого конфликта в созависимых отношениях / О. В. Смолинская // Практик. психологія та соц. робота. - 2011. - № 6. - С. 29-41. - Библиогр.: 13 названий.
32. Сорока В. В. Применение групповой проблемно-ориентированной психотерапии при невротических расстройствах у женщин, переживших насилие в семье [Электронный ресурс] / В. В. Сорока, С. Я. Боро // Архів психіатрії. - 2010. - Т. 16, № 3. - С. 112-116. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apsuh_2010_16_3-4_28 (дата обращения: 17.04.18). – Название с экрана.
33. Сорока В. В. Психотерапия невротических расстройств у женщин, переживших насилие в семье [Электронный ресурс] / В. В. Сорока, С. Я. Боро // Архів психіатрії. - 2010. - Т. 16, № 2. - С. 167-170. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apsuh_2010_16_2_31 (дата обращения: 17.04.18). – Название с экрана.
34. Теорія і технології застосування сучасних підходів до психотерапії у вітчизняних соціокультурних умовах : монографія / НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; за ред. З. Г. Кісарчук. - Київ ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. - 268 с.
35. Терещенко М. Самодопомога у вирішенні сімейних конфліктів [Електронний ресурс] / М. Терещенко // Вісник Інституту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Ін-т розвитку дитини. – Київ, 2014. - Вип. 31. - С. 163-169. - Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vird_2014_31_33 (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
36. Ткалич М. Жіночі гендерні ролі: рольові моделі та норми / М. Ткалич // Соц. психологія. - 2011. - № 6. - С. 158-167. - Бібліогр.: 16 назв.
37. Тонкоголос Ю. Психологічні особливості сімейних установок сучасної жінки у дошлюбному періоді / Ю. Тонкоголос // Вісник / [редкол.: О. В. Романенко (голова редкол.) та ін.]. - Київ, 2010. - Вип. 1 [11]. - С. 128-129.
38. Федоренко Р. П. Діагностика реакцій подружжя на сімейну кризу в практиці психотерапії / Р. П. Федоренко // Актуальні проблеми сучасної психології : матеріали доп. і повідомл. на IV звітно-наук. конф. проф.-викл. складу та студентів і міжнар. наук.-практ. семінарі "Тенденції та перспективи розвитку психологічних досліджень: діалог культур", 18-22 квіт. / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України, Варшав. ун-т, Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. - Київ [та ін.], 2005. - С. 115-116.
39. Федоренко, Р. П. Психологія сім'ї : навч. посіб. / Р. П. Федоренко ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : Вежа-Друк, 2015. - 362 с.

40. Чабан І. Особливості шлюбно-сімейних стосунків осіб з різним рівнем самореалізації / І. Чабан // Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Наук. т-во студентів і аспірантів ; [оргком. конф.: І. Я. Коцан [та ін.]. - Луцьк, 2012. - Т. 1. - С. 222-223. - Бібліогр.: 3 назви.
41. Чаплінська Ю. С. Корекція образу сім'ї як чинник актуалізації життєвих цінностей молоді : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05 / Чаплінська Ю. С. ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ, 2013. - 18 с.
42. Чжао Сінь. Особливості впливу батьківської родини на емоційну зрілість особистості : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / Чжао С. ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків, 2016. - 20 с.
43. Яблонська Т. М. Сімейне консультування як засіб психологічної корекції дитячобатьківських взаємин [Електронний ресурс] / Т. М. Яблонська // Проблеми сучасної психології : зб. наук. пр. / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець Подільський, 2010. – Вип. 7. – С. 781–790. – Режим доступу: <https://bit.ly/2J1rjow> (дата звернення: 17.04.18). – Назва з екрана.
44. Wspolczesne problemy systemu rodzinnego : Diagnoza - Terapia - Profilaktyka / red. nauk. M. Zdzislaw Stepulak. - Lublin : WSEI, 2014. - 316 s. : il. - (Monografie Wydzialu Pedagogiki i Psychologii Wyzszej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie). - Текст пол.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Місце сімейної психотерапії в контексті сучасної психотерапії.
2. Мета та завдання сімейної психотерапії.
3. Моделі сімейної психотерапії.
4. Історія виникнення, розвитку та сучасний стан сімейної психотерапії.
5. Проблеми та специфіка проведення сімейної психотерапії у вітчизняних умовах.
6. Сім'я як соціальна система. Функції сім'ї.
7. Структура сім'ї. Етапи життєвого циклу сім'ї.
8. Кризи розвитку сім'ї.
9. Поняття нормально функціонуючої сім'ї. Дисфункціональна сім'я.
10. Родина як джерело психічної травми.
11. Сімейно зумовлене надсильне нервово-психічне та фізичне напруження.
12. Почуття провини, пов'язане з сім'єю.
13. Уявлення членів сім'ї щодо своєї сім'ї. Внутрішня картина сім'ї.
14. Сімейні сценарії. Примітивність сімейних уявлень.
15. Основні види порушення комунікаційного процесу в сім'ї. Причини виникнення порушень міжособистої комунікації в сім'ї.
16. Поняття сімейної ролі. Поява патологічних ролей. Причини переходу до патологічних ролей.

17. Психологічний зміст стійкості сімейних відносин.
18. Сімейні протиріччя та їх вирішення як механізм інтеграції сім'ї.
19. Психотерапевтична корекція патологічних сімейних ролей.
20. Особливості проведення подружньої психотерапії.
21. Типи проблем, з якими звертаються подружжя.
22. Підходи в подружній психотерапії.
23. Подружня психотерапія розлучення.
24. Психологічні проблеми цивільного шлюбу.
25. Напрямки подружньої психотерапії сексуальних дисгармоній.
26. Класифікація підходів та напрямків сучасної сімейної психотерапії.
27. Системна психотерапія.
28. Структурна сімейна психотерапія.
29. Стратегічна сімейна психотерапія.
30. Парадоксальна сімейна психотерапія.
31. Трансгенераційна сімейна терапія. Теорія систем М. Боуена.
32. Сімейна поведінкова психотерапія
33. Комунікативна сімейна психотерапія.
34. Концепція „подвійного зв'язку” за Г. Бейтсоном.
35. Подружня психотерапія ситуації зради.
36. Дошлюбне консультування.
37. Подружня психотерапія сексуальних дисгармоній.
38. Психодинамічний підхід до психотерапії сексуальних дисгармоній.
39. Сімейна психотерапія алкоголізму.
40. Поведінкові тренінги для батьків, подружжя.